TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Ngành điều đặt mục tiêu xuất khẩu 5 tỷ USD năm 2026, thận trọng trước biến động thị trường

06:19 16/03/2026

Dù triển vọng thị trường quốc tế được dự báo còn nhiều bất ổn, ngành điều Việt Nam vẫn đặt mục tiêu duy trì kim ngạch xuất khẩu ở mức cao trong năm 2026. Theo kế hoạch, toàn ngành phấn đấu xuất khẩu khoảng 800.000 tấn nhân điều, với tổng giá trị đạt khoảng 5 tỷ USD, tương đương mức kỷ lục đã ghi nhận trong năm 2025.

Thông tin này được công bố tại hội nghị tổng kết hoạt động năm 2025 và triển khai kế hoạch thu mua nguyên liệu năm 2026 do Hiệp hội Điều Việt Nam (Vinacas) tổ chức tại Thành phố Hồ Chí Minh.

Theo ông Phạm Văn Công, Chủ tịch Hiệp hội Điều Việt Nam, năm 2025 đánh dấu cột mốc quan trọng khi ngành điều Việt Nam lần đầu tiên đạt kim ngạch xuất khẩu 5 tỷ USD. Tuy nhiên, bước sang năm 2026, bối cảnh thị trường được dự báo sẽ nhiều thách thức hơn, đặc biệt khi thương mại toàn cầu đang chịu tác động từ các yếu tố địa chính trị.

Những căng thẳng tại Đông Âu và Trung Đông được cho là có thể ảnh hưởng đến hoạt động vận tải quốc tế cũng như nhu cầu tiêu thụ tại nhiều thị trường. Đáng chú ý, khu vực Trung Đông hiện chiếm khoảng 10–12% nhu cầu tiêu thụ nhân điều toàn cầu. Nếu tình hình bất ổn kéo dài, sức mua tại thị trường này có thể suy giảm, gây tác động nhất định đến hoạt động xuất khẩu của doanh nghiệp Việt Nam.

Năm 2025 là cột mốc đáng chú ý khi ngành điều lần đầu đạt kim ngạch xuất khẩu 5 tỷ USD

Bên cạnh yếu tố thị trường, Vinacas cũng cảnh báo nguy cơ gia tăng tranh chấp thương mại trong hoạt động mua bán điều trên thị trường quốc tế. Theo ông Phạm Văn Công, thời gian gần đây, Hội đồng xử lý tranh chấp thương mại quốc tế của hiệp hội thường xuyên phải giải quyết nhiều vụ việc liên quan đến hợp đồng xuất nhập khẩu điều. Không ít trường hợp phát sinh tranh chấp phức tạp do những điều khoản chưa được quy định rõ ràng hoặc do biến động thị trường, khiến các bên khó thực hiện đúng cam kết.

Trước tình hình này, Hiệp hội khuyến nghị các doanh nghiệp trong ngành cần thận trọng hơn trong quá trình ký kết hợp đồng xuất khẩu. Một số hình thức giao dịch như CIF hoặc CNF được đánh giá là có thể giúp hạn chế phần nào rủi ro liên quan đến vận chuyển và thanh toán quốc tế.

Ngoài các yếu tố thị trường, ngành điều Việt Nam cũng đang phải đối mặt với áp lực cạnh tranh ngày càng lớn từ các quốc gia sản xuất nguyên liệu. Nhiều nước tại châu Phi – khu vực cung cấp phần lớn điều thô cho ngành chế biến toàn cầu đang đẩy mạnh đầu tư vào công nghiệp chế biến trong nước. Dù còn hạn chế về nhân lực, hạ tầng và logistics, các doanh nghiệp tại đây có lợi thế nhờ nguồn nguyên liệu tại chỗ, chi phí vận chuyển thấp và nhận được nhiều chính sách hỗ trợ từ chính phủ.

Sự phát triển này được xem là thách thức mới đối với Việt Nam, quốc gia hiện giữ vai trò trung tâm chế biến điều lớn nhất thế giới. Trong bối cảnh đó, Vinacas

cho rằng, doanh nghiệp cần chủ động mở rộng thị trường xuất khẩu, đồng thời tăng cường đầu tư vào các sản phẩm chế biến sâu để nâng cao giá trị gia tăng.

Một vấn đề khác được nhiều doanh nghiệp quan tâm tại hội nghị là diễn biến giá hạt điều nguyên liệu. Thời gian gần đây, giá điều thô trên thị trường quốc tế đã tăng mạnh, có thời điểm lên tới khoảng 2.000 USD mỗi tấn. Theo ông Phùng Văn Sâm, Tổng Giám đốc Tập đoàn Hanfimex Việt Nam, tâm lý lo ngại thiếu nguyên liệu khiến nhiều doanh nghiệp tranh thủ mua dự trữ sớm, từ đó góp phần đẩy giá tăng cao.

Tuy vậy, một số doanh nghiệp cho rằng, tình trạng thiếu nguyên liệu thực tế không nghiêm trọng như lo ngại. Ông Cao Thúc Uy, Giám đốc Công ty TNHH Cao Phát nhận định, nguồn cung điều thô toàn cầu những năm gần đây liên tục tăng và hiện vẫn ở mức khá dồi dào.

Theo ông Nguyễn Minh Họa, Phó Chủ tịch kiêm Trưởng ban Chính sách của Hiệp hội Điều Việt Nam, sản lượng điều thô toàn cầu năm 2026 được dự báo đạt khoảng 5 triệu tấn, tương đương năm 2025. Riêng Campuchia – một nguồn cung quan trọng cho ngành chế biến của Việt Nam dự kiến tiếp tục duy trì sản lượng khoảng 1,1 triệu tấn.

Tuy nguồn cung được dự báo ổn định, việc nhập khẩu nguyên liệu của các doanh nghiệp chế biến trong nước vẫn có thể gặp trở ngại trong thời gian tới. Một số quốc gia sản xuất điều đang triển khai chính sách ưu tiên chế biến trong nước, hạn chế xuất khẩu điều thô trong giai đoạn đầu vụ. Ngoài ra, việc áp dụng giá xuất khẩu tối thiểu, tăng thuế hoặc phí đối với điều thô tại một số nước cũng khiến chi phí nhập khẩu từ châu Phi – nguồn nguyên liệu lớn nhất của ngành điều Việt Nam có xu hướng gia tăng.

Trong khi đó, giá nhân điều trên thị trường thế giới chưa tăng tương ứng với giá nguyên liệu, khiến biên lợi nhuận của doanh nghiệp chế biến bị thu hẹp. Theo đánh giá của Vinacas, nguồn cung điều thô có thể chưa thật sự dồi dào trong quý I và đầu quý II năm 2026.

Dù vậy, từ giữa năm trở đi, khi mùa vụ tại nhiều quốc gia bước vào giai đoạn thu hoạch chính, nguồn cung nguyên liệu được kỳ vọng sẽ tăng lên. Khi đó, giá điều thô có thể dần ổn định trở lại, góp phần tạo điều kiện thuận lợi hơn cho hoạt động chế biến và xuất khẩu của doanh nghiệp Việt Nam.

Nam Sơn (t/h)